

Televizijska reportaža

Ugrina, Ivana Paula

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:409555>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-04**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Prijediplomski studij novinarstva

Ivana Paula Ugrina

TELEVIZIJSKA REPORTAŽA: OSAMDESETE U ZAGREBU
ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2024.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Prijediplomski studij novinarstva

Ivana Paula Ugrina

TELEVIZIJSKA REPORTAŽA: OSAMDESETE U ZAGREBU
ZAVRŠNI RAD

Mentorica: doc. dr. sc. Petra Kovačević
Komentorica: prof. dr. sc. Tena Perišin
Studentica: Ivana Paula Ugrina

Zagreb, 2024.

Sažetak

Ovaj audiovizualni rad govori o “osamdesetima u Zagrebu”, o glazbenom i subkulturnom pokretu koji je zahvatio većinu gradova bivše Jugoslavije, a jedno od snažnih uporišta tog novog vala bio je Zagreb. I baš sintagma “Novi val” uvriježila se za taj pokret u kulturi i glazbi, koji počinje krajem 70-ih i obilježava 80-e. U Zagrebu djeluju Azra, Haustor, Film, Prljavo kazalište i još petnaestak bendova koji su činili kičmu Novog vala, brojni umjetnici, a prate ih studentski mediji Studentski list i Polet koji tih godina također postaju alternativa postojećim medijima. U vremenu jednopartijskog sustava, kultura Novog vala bila je izuzetno pluralistička, a kroz stihove, tekstove, umjetnička djela, izbijaju neki novi vjetrovi i ideje, naslućuju se promjene. Kroz intervju s fotografom Goranom Pavelićem Pipom, koji je dokumentirao život mladih tijekom osamdesetih, snimao bendove i tadašnja mjesta okupljanja, te Đurđom Horvat koja je bila aktivna sudionica tog vremena, reportaža prikazuje kako su tadašnji trendovi utjecali na današnju zagrebačku kulturu. reportaža uključuje perspektivu mlađe generacije kroz razgovor s glazbenikom Davidom Rogošićem, koji pronalazi inspiraciju u osamdesetima. Vizualnoj kvaliteti reportaže doprinose sekvence snimljene u Muzeju novog vala, fotografije Gorana Pavelića Pipa, te snimke lokacija kulturnih mjesta okupljanja mladih - takozvanog trokuta: Zvečka, Blato i Kavkaz.

Youtube link: https://youtu.be/yлууUi9LReQ?si=kzBQOR49RnT5i_k1

Summary

This audiovisual work explores "the 1980s in Zagreb," focusing on the music and subcultural movement that swept through most cities of the former Yugoslavia, with Zagreb being a stronghold of this new wave. The term “New Wave” became widely used to describe this cultural and musical movement, which began in the late 1970s and defined the 1980s. In Zagreb, bands like Azra, Haustor, Film, Prljavo kazalište, and about fifteen other bands formed

the backbone of the New Wave, accompanied by numerous artists and supported by student media such as Studentski list and Polet, which also became alternatives to the mainstream media of that time. In the era of a one-party system, New Wave culture was remarkably pluralistic, and through lyrics, texts, and artistic works, new winds and ideas began to emerge, hinting at changes to come. Through an interview with photographer Goran Pavelić Pipo, who documented the lives of young people during the 1980s, photographing bands and popular gathering spots, and Đurđa Horvat, who was an active participant of that time, the report showcases how the trends of that era influenced today's Zagreb culture. The report also includes the perspective of a younger generation through a conversation with musician David Rogošić, who finds inspiration in the 1980s. The visual quality of the report is enhanced by sequences shot in the Museum of the New Wave, Goran Pavelić Pipo's photographs, and footage of iconic youth gathering spots—the so-called triangle: Zvečka, Blato, and Kavkaz.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. ISTRAŽIVANJE TEME	2
3. KREATIVNI PRISTUP	5
3.1. Fokus reportaže	5
3.2. Sinopsis	6
3.3. Faza produkcije od pripreme do realizacije	6
4. TELEVIZIJSKI TEKST	8
5. RASPRAVA I ZAKLJUČAK	13
6. POPIS LITERATURE I IZVORA	14
7. PRILOZI	15

1. UVOD

Cilj rada jest razumjeti kako su tadašnji događaji i trendovi oblikovali današnju zagrebačku kulturu. Kako bismo na najbolji mogući način prikazali ovo razdoblje, razgovarali smo s Goranom Pavelićem Pipom, kulturnim fotografom koji je fotografirao poznate glumce, sportaše i pjevače prije nego što su postali poznati. Za mlađe generacije prvi susret s Novim valom, osim kroz glazbu, bile su upravo fotografije Gorana Pavelića Pipe. U ovoj [reportaži](#) bavimo se razdobljem tzv. Novog vala u glazbi, pop kulturi i umjetnosti. Protagonist je kulturni fotograf Goran Pavelić Pipo, a ostali protagonisti su Đurđa Horvat koja je u to vrijeme, kao mlada djevojka, sudjelovala u umjetničkom i kulturnom životu. Ona opisuje kako osamdesete imaju utjecaj na mlade danas. Razgovarali smo i s mladim glazbenikom Davidom Rogošićem koji inspiraciju za svoju glazbu pronalazi upravo u osamdesetima. Kako bismo prikazali to razdoblje na najbolji mogući način, otišli smo u dva muzeja, Muzej novog vala i Muzej osamdesetih.

2. ISTRAŽIVANJE TEME

Pop i rock glazba u Jugoslaviji doživjela je snažan procvat tijekom osamdesetih, s brojnim bendovima koji su se pojavili u Beogradu, Sarajevu, Zagrebu i Ljubljani. Među najpopularnijima su bili Bijelo dugme, Indeksi i Zabranjeno pušenje iz Sarajeva, Riblja Čorba i Idoli iz Beograda, Azra i Parni valjak iz Zagreba, te Leb i Sol iz Skoplja, Buldožer i kasnije Pankrti iz Ljubljane, kao i Prljavo kazalište iz Zagreba. Ovi sastavi se često svrstavaju u zajedničku kategoriju pod nazivom "Novi val," koji označava eksploziju rock scene krajem 1970-ih i početkom 1980-ih. (Habuš, 2018)

[Novi val](#) bio je izrazito raznolik glazbeni pokret koji je obuhvaćao nekoliko podkategorija, od punk rocka do art rocka i post-punka. Punk rock scena, s bendovima poput Pankrta, Parafa i KUD Idijota, donijela je energičan i buntovan zvuk inspiriran britanskim punkom. Njihovi tekstovi često su izražavali frustracije prema tadašnjem društvu i političkom sustavu. Pop i umjetnički rock stilovi, predstavljeni bendovima kao što su Azra, Idoli i Film, donijeli su sofisticiraniji pristup s naglaskom na melodiju i složenije tekstove. Njihova glazba kombinirala je elemente različitih žanrova, uključujući reggae i funk te je često bila prožeta ironičnim i društveno kritičkim tonovima. Art rock i post-punk scena, na čelu s Haustorom i EKV-om, odlikovala se eksperimentalnim pristupom i introspektivnim temama, dok je avangardni pravac, predvođen Laibachom, unosio industrial elemente i provokativne scenske nastupe. Laibachova glazba bavila se temama totalitarizma, koristeći repetitivne ritmove i buku kao glavni alat za izražavanje. (Bralic, 2016)

Glavna središta Novog vala bila su Zagreb, Ljubljana, Beograd, Sarajevo i Rijeka. Bendovi poput Pankrta u Ljubljani i Azre u Zagrebu predvodili su ovaj pokret, izražavajući ironiju,

cinizam i kritiku prema tadašnjem stanju u društvu. Njihova glazba odražavala je stvarnost mladih u urbanim sredinama, dok je utjecaj rock kulture sa Zapada dodatno poticao razvoj subkulturnih pokreta među mladima u Hrvatskoj i širom Jugoslavije. Novi val nije bio samo glazbeni fenomen, već i kulturni pokret koji je kroz glazbu, strip, film i kazalište izrazio društvene promjene i nezadovoljstvo postojećim sustavom te je imao najveći utjecaj na mladu urbanu populaciju. (Habuš, 2016)

U osamdesetima, zagrebački kafići Kavkaz, Blato i Zvečka činili su tzv. "zlatni trokut" Novog vala, okupljalište mladih, umjetnika, glazbenika i intelektualaca u Masarykovoju ulici. Blato, s dugom boemskom poviješću, bio je popularan među zagrebačkim boemima, dok je Kavkaz privlačio šminkere i one dubljeg džepa. Zvečka, smještena uz slastičarnicu Zvečevo, bila je kultno okupljalište rock'n'roll scene, poznata po svojoj jednostavnosti i neformalnosti, gdje su se posjetitelji okupljali oko automobila. (Mitrović, 2021)

Izlazak iz tramvaja na Jurišićevoju i odlazak u kino te opuštanje na klupicama u parku bio je svakodnevni ritual. Frizure su bile detaljno uređene, a večernji izlasci često su uključivali gledanje filmova i druženje u parku. U Zagrebu su se osamdesetih dogodile i velike promjene, uključujući izgradnju novih objekata za Univerzijadu 1987. godine, što je značajno unaprijedilo infrastrukturu grada. Nove građevine uključivale su dvoranu Cibona, plivalište Mladost, te obnovu Muzeja Mimara i kina Europa. Također su uvedene cjelonoćne autobusne linije i rekonstruirana Ilica što je dodatno poboljšalo urbanu sliku Zagreba. (Tenžera, 2011)

Polet je prvi put izašao početkom 1966. godine kao „revija mladih“, ali do kraja šezdesetih nije donio značajnije promjene u jugoslavenskim medijima. Većinu svog postojanja, bio je prepoznat kao apolitičan časopis koji se više usredotočivao na kulturne i kontroverzne teme nego na političke. Tek kada je Pero Kvesić preuzeo uredništvo krajem sedamdesetih, Polet je počeo govoriti "jezikom ulice", koji je bio bliži interesima mladih. Savez socijalističke omladine Hrvatske, kao izdavač Poleta, vidio je omladinski aktivizam kao ključnu svrhu časopisa, nastojeći otvoriti prostor za raspravu o mladima, njihovim izazovima, uspjesima i neuspjesima, te ih uključiti u javnu komunikaciju. Također, cilj je bio potaknuti mlade da javno reagiraju na društvene probleme i pojave. (Tenžera, 2017)

Polet se brzo istaknuo reportažama, kritičkim komentarima i otkrivanjem kontroverznih društvenih tema, uz stalno promicanje rock scene, stripa i filma. Međutim, ono što ih je učinilo nezaboravnima u medijskom svijetu bio je specifičan jezik te izražena vulgarnost i seksualnost u tekstovima i fotografijama, a to je izazivalo zgražanje kod rukovodilaca i čitatelja. Ipak,

Poletovi novinari su otvoreno pisali o problemima mladih, kao što su sukobi između "šminkera i hašomana", često podržavajući alternativce i marginalizirane društvene skupine. Zbog bliskosti s čitateljima i terenskim radom, osigurali su kontinuirani rast tiraža i prodaje te zaštitu od preranog gašenja lista. (Tenžera, 2017)

Moda je također doživjela značajne promjene u osamdesetima. Zamijenile su se haljine u zemljanim tonovima s kožnim jaknama, haljinama u živahnim bojama i "stiletto" cipelama. Cilj je bio biti primijećen, a skromnost je zamijenjena ekstremnim stilovima. Modna scena tada je bila karakterizirana avangardom, dok su se mainstream brendovi poput Benettona povukli u pozadinu. Moda je postala umjetnički fenomen, s revijama koje su se održavale u muzejima i galerijama. Primjerice, 1980. godine Jelena Ivoš organizirala je reviju mladih modnih dizajnera u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu, a godinu dana kasnije, Matija Vujica održava reviju u rock'n'roll klubu Kulušić. (Periša, 2018)

Slavne osobe, poput američke pjevačice Madonne, imale su velik utjecaj na modu tog doba s ekstremnim kombinacijama i naglašavanjem seksualnosti. Madonna je popularizirala kožnu odjeću, mrežaste čarape, čipku, rukavice bez prstiju i korzete, uz brojne ukrase. S druge strane, poslovne žene koje su preferirale umjereniji stil, nosile su haljine i kostime s naglašenim naramenicama i figurom u obliku slova X. (Periša, 2018)

Jedan od razloga interesa za osamdesete je i tv serija Crno bijeli svijet, koja opisuje život osamdesetih, ali se kao nit kroz sve epizode provlači glazba osamdesetih. Kroz glavne likove serije, oslikan je tadašnji glazbeni, kulturni, ali i društveno-politički angažman tadašnje omladine.

S obzirom na to da je naš sugovornik bio poznati kulturni fotograf [Goran Pavelić Pipo](#), istraživali smo o njemu i njegovim fotografijama. Najpoznatiji je po svojim crno-bijelim snimkama Zagreba iz 70-ih i 80-ih godina. Fotografirao je poznate pjevače, glumce i sportaše prije nego što su postali poznati, a njegove fotografije često su nastajale na popularnim okupljalištima kao što su kafić Zvečevo i Kavkaz u Masarykovoju ulici, gdje je snimao ljude i događaje koji su oblikovali urbani život grada. Danas se bavi digitalizacijom svoje opsežne fotoarhive, koja broji između 50.000 i 100.000 snimaka. Iako je prošlost pretežno dokumentirao filmom, sada se prilagodio digitalnim tehnologijama. Ipak, smatra da fizičke fotografije imaju poseban šarm koji digitalne slike ne mogu zamijeniti.

3. KREATIVNI PRISTUP

Odlučili smo se na audiovizualni rad kako bismo kako bismo vjerodostojno dočarali ovo razdoblje, prikazujući kako su kuće bile uređene te fotografije snimljene u to vrijeme. Oblik audiovizualnog izlaganja je reportaža. Reportaža je oblik koji Turković (2003) definira kao najbliži novinarskim televizijskim oblicima. Glavne karakteristike reportaže su vjerodostojnost i istinoljubivost, što znači da mora prikazivati stvarne činjenice i događaje. Turković ističe da reportaža, poput vijesti, donosi aktualne informacije o nečemu što je važno za širu publiku. Aktualnost je ključna, jer reportaža mora informirati o događajima relevantnim za sadašnjost te pružati novo znanje korisno za razumijevanje trenutnih situacija. (Turković, 2003)

U odnosu na vijesti, reportaža dopušta veću slobodu izraza jer uključuje osobne dojmove te daje pogled iznutra na neki događaj. Reporter u reportaži nastupa kao svjedok događaja, a to omogućava da se gledatelj aktivno uključi i na neki način "proživi" događaje o kojima je riječ. U televizijskom novinarstvu, reportaža koristi kombinaciju slike, zvuka i govora kako bi stvorila cjeloviti prikaz događaja. (Perišin, 2010)

Naziv televizijske reportaže jest Osamdesete u Zagrebu, a trajanje je oko 10 minuta.

3.1 Fokus reportaže

Fokus je bio na životu mladih u osamdesetima i utjecaju koje ovo razdoblje ima na današnji život. S obzirom na to da su mladi danas izrazito fascinirani ovim razdobljem, htjeli smo prikazati kako su mladi tada živjeli, gdje su izlazili i kako su se družili. Otišli smo na mjesta gdje su mladi prije izlazili (Kavkaz, Blato i Zvečka) od kojih je samo Kavkaz još uvijek otvoren, a prikazali smo i fotografije Gorana Pavelića Pipe koje su većinom nastale upravo ispred navedena tri kafića. Sugovornica Đurđa Horvat također je pričala o tome kako su se

mladi družili tada, a student David Rogošić prikazao je kako inspiraciju za svoju glazbu traži upravo u osamdesetima.

3.2 Sinopsis

U [televizijskoj reportaži](#) ispričana je priča o životu mladih ljudi u Zagrebu u osamdesetima. Na samom početku upoznajemo Gorana Pavelića Pipu, kultnog fotografa koji je svojim fotografijama dočarao ljepotu mladenačkog života osamdesetih. Upoznaje nas sa svojim fotografijama i otkiva kako i gdje su nastale. Zatim posjećujemo Muzej osamdesetih i prikazujemo kako je uređenje domova izgledalo u osamdesetima. Nadalje, razgovaramo s Đurđom Horvat, gospođom koja je odrasla i cijeli svoj život provela u Zagrebu te nam otkriva kako je izgledao život mladih u osamdesetima. Priču završavamo s Davidom Rogošićem, studentom koji je zaljubljenik u osamdesete.

3.3 Faza produkcije od pripreme do realizacije

Tema [reportaže](#) fokusira se na osamdesete godine, kao period kulturne i društvene transformacije u Hrvatskoj. Ovaj period je nostalgičan za starije generacije, dok je za mlađe fascinantn zbog ikoničnih elemenata pop kulture koji su obilježili to vrijeme. Cilj je bio kroz intervju s protagonistima prikazati kako su osamdesete oblikovale tadašnju i današnju kulturu, naglašavajući njihov utjecaj na muziku, modu, tehnologiju i društvene promjene. David Rogošić (21-godišnji glazbenik i student) predstavlja mlađu generaciju koja nije živjela u osamdesetima, ali je fascinirana tim periodom. Njegova perspektiva osigurava da reportaža bude relevantna i za mlađu publiku. Đurđa Horvat (67-godišnja Zagrepčanka) pruža uvid iz prve ruke u to kako su osamdesete izgledale iz perspektive nekoga tko je taj period proživio, čime gledatelji dobivaju autentičnu sliku o promjenama koje su se tada događale. Goran Pavelić Pipa, kao kultni fotograf tog razdoblja, svojim je radom zabilježio mnoge važne trenutke i likove koji su oblikovali zagrebačku kulturu. Koristili smo njegove fotografije iz osamdesetih koje nude autentičan prikaz života mladih u to vrijeme i pomažu nam razumjeti duh tog razdoblja.

Kada smo planirali snimanje reportaže, imali smo želju razgovarati sa Snježanom Banović, autoricom, redateljicom i profesoricom koja je napisala knjigu o osamdesetima pod nazivom “Kronika sretnih trenutaka”. Rado je pristala na intervju, međutim bila je izvan grada u vrijeme kada smo planirali snimanje. Bila bi idealan sugovornik najprije zato što je ovo razdoblje proživjela, a zatim o svemu tome napisala knjigu koja je doživjela veliki uspjeh. Osim toga, svakodnevno radi s mladim ljudima pa bi nam zasigurno mogla dobro prikazati neke ključne razlike između mladih u osamdesetima i mladih danas. Također, željeli smo razgovarati s osnivačicom Muzeja osamdesetih koju bismo spitali o tome kako je nastala ova ideja, o procesu realizacije i posjećenosti muzeja. Nažalost, to također nije bilo moguće jer je osnivačica bila izvan grada. Osim toga, snimili smo sve ostalo što smo planirali i ispalo je onako kako smo prvotno zamislili. Nismo planirali snimati Zlatni trokut, odnosno tri kafića gdje su mladi izlazili u osamdesetima, međutim nakon razgovora s Goranom Pavelićem nam se to činila kao izvrsna ideja s obzirom da su ti kafići igrali veliku ulogu u životu mladih.

4. TELEVIZIJSKI TEKST

Naziv priloga: [OSAMDESETE U ZAGREBU](#)

Novinarka; Ivana Paula Ugrina

Snimatelj: David Milošević

VIDEO	AUDIO
Fotografije iz osamdesetih Muzej novog vala Fotograf Pipa dok lista fotografije	OFF: Osamdesete su bile godine kad smo stalno svirali i svake noći smo do zore lupali. Ove stihove iz poznate pjesme znamo svi, a da je tada uistinu bilo tako, svjedoče fotografije kultnog fotografa Gorana Pavelića Pipe. Fotografirao je poznate glazbenike, glumce i sportaše prije nego što su postali poznati.
Potpis: Goran Pavelić Pipa Pipa drži fotografije i objašnjava priču iza njih Fotografije o kojima priča	TON: . Ovo je točno pred Zvečkom, odnosno na nekom autu ispred Zvečke. Bibi iz plave trave Zaborava. Bugar isto iz plave trave Zaborava i pokojni Aki. Fotka mi je dobra zato jer se sjetim kako ju je komentirao jedan zagrebački glazbenik. Ho ho ho, zamisli ovaj bend, ovo je bubnjar, ovo je basista inače, zamisli ovaj bend u kojem je Aki najviši, jer ovi su dečki još niži od njega bili.

<p>Pipo gleda fotografije</p>	<p>TON: Ovo je fotografija trojce članova benda Buldožer, koji je bio jedan od najpoznatijih i najboljih sastava u ondašnjoj zemlji i ondašnje vrijeme. Fotografija je snimljena 79. i to je točno na ovom potezu. Dečki su obavili neki posao u gradu. Boris Bele, Borut Činč i Marko Brecelj baš dolaze prema Zvečki.</p>
<p>Slike kafića kako su izgledali nekada Pipove fotografije ispred kafića</p>	<p>OFF: Zvečka, Kavkaz i Blato bila su kulturna mjesta okupljanja mladih u Zagrebu. Ova tri kafića obilježila su epohu Novog vala, a prozvali su ih Zlatnim trokutom. Cijelo to područje čiji je glavni dio bila Masarykova ulica nosio je i nadimak Duhanski put.</p>
<p>Potpis: Goran Pavelić Pipo</p>	<p>TON: Dođeš pred zvečku oko pola jedan, recimo u jedan, uzmeš piće i onda stojiš vani ispred Zvečke i razgovaraš s ljudima, tu i tamo se dogode neki dogovor u vezi poslova, hrpa poslova ispred Zvečke je tako dogovorena, u smislu, joj, daj mi napravi omot za plejku, a koga ćemo, daj, hoćeš ti prvog fotografa koji ti je tam prije, a tam su, daj, ne znam, nije važno, daj, hoćeš, jel bi snimili, uglavnom tako se događalo i onda bi tu negdje do dva, pol tri se stalo pred Zvečkom, onda na večer isto tako.</p>
<p>Sushi restoran na mjestu gdje se nekada nalazila Zvečka Pizzeria na mjestu gdje se nekada nalazilo Blato Kavkaz</p>	<p>OFF: Zvečke i Blata danas više nema, a na tim mjestima se sada nalaze restorani. Kavkaz je ponovno otvoren 2018. nakon što nije radio desetak godina. Iako ovog Zlatnog trokuta više nema, Pipove</p>

	fotografije zauvijek ostaju kao uspomene na ta lijepa vremena.
	It ton
Đurđa u svom stanu dok lista fotografije	OFF: Osim dobre energije koja je uvijek vladala u gradu, glazbenici su imali bliži odnos sa svojim obožavateljima, kaže Đurđa Horvat, 67. Godišnjakinja koja je odrasla u Zagrebu.
Potpis: Đurđa Horvat	TON: Lakši pristup je bio nego sto je sada. Sada kada ti nahrupi milijun ljudi na neki koncert kako da dođeš do njega. Ne možeš. Osim toga, svaki od tih muzičara ima jednu regimentu zaštite. Onda nije bilo zaštite, normalno su hodali po cesti, normalno su hodali po dućanima, mogao si ga vidjet na špici i tako dalje, a ovo danas to ide furgon za tobom.
Đurđine ruke dok objašnjava	OFF: Razvoj tehnologije donio je brojne prednosti i mane, a Đurđa kaže kako su se mladi tada puno više družili nego danas.
Potpis: Đurđa Horvat	TON: Vise smo bili okrenuti u tom vremenu muzici garaža, stvarali smo svoje bendove, stvarali smo svoju muziku. I ja bi se još uvijek sto se tiče toga vratila u ono vrijeme.
Muzej 80ih, sve prostorije (kuhinja, dnevni boravak, detalji ukrasa, dekoracije)	OFF: Po glazbi se osamdesete najviše pamte, ali poznate su i po jarkim bojama. Bile su zastupljene u modi, ali i uređenju domova. Boje i uzorci igrali su ključnu ulogu u uređenju, a popularne boje bile su narančasta, smeđa, žuta i zelena. Zidovi su bili ukrašeni tapetama s velikim uzorcima, poput geometrijskih oblika, pruga ili

	<p>cvjetnih motiva. Podove su prekrivali veliki tepisi s raznim uzorcima, a zidovi su bili prekriveni zidnim tanjurima. Sobne biljke bile su jako popularne, kao i stolne i podne lampe u boji. Kuhinjski ormarići bili su u živim bojama, a veliki trpezarijski stolovi bili su središte obiteljskih okupljanja.</p>
	<p>It ton: David svira i pjeva</p>
<p>David u svom stanu David svira klavir</p>	<p>OFF: Jarke boje, velike frizure, različiti stilovi, inovacije u glazbi i kulturi, sve su ovo razlozi zbog kojih su osamdesete bile jedinstveno razdoblje, kojim su fascinirani čak i oni koji ga nisu doživjeli. Jedan od njih je i David Rogošić, glazbenik koji inspiraciju za svoju glazbu traži upravo u osamdesetima.</p>
<p>Potpis: David Rogošić</p>	<p>TON: Najviše se ugledam na osamdesete. Najviše se ugledam ubiti na sve preddvitustucite i definitivno ukomponiram to u nekakve svoje skladbe i svoja djela, ne možeš to izbacit, to je jednostavno u tebi, ne možeš ti doći i namjerno sad tražit taj zvuk osamdesetih, možeš radit prema njemu ali on je u tebi ostao i radiš prema tome.</p>
<p>Davidova odjeća inspirirana osamdesetima</p>	<p>OFF: Ovaj mladi glazbenik iz Splita duboko je fasciniran osamdesetima jer smatra da su ljudi bili puno slobodniji u izražavanju nego što su danas.</p>
<p>Potpis: David Rogošić</p>	<p>TON: Kad pogledate osamdesete, ta androgenost, to miješanje rodnosti i ta</p>

	<p>potpuna sloboda u izražavanju odjednom je nestala, odjednom smo ponovno postali iz nekog razloga konzervativni. Kad pogledate Princa, Michael Jacksona, oni su jedne jako androgene figure u izričaju, od šminke, do frizure, do odjeće do stajlinga do ponašanja i to tada nije bio problem. Sada je ponovno postalo problem.</p>
<p>David dok se smije Davidov klavir dok svira</p>	<p>OFF: Glazbu osamdesetih sluša još od malenih nogu, a često izlazi u klubove gdje se puštaju ex-yu hitovi.</p>
<p>Potpis: David Rogošić</p>	<p>TON: Zašto ja obožavam osamdesete, zvuk, evo sad bas govorim o zvuku o glazbi, taj analogni studio, jako je taj zvuk topao, ima nekakvu puninu, imaš doživljaj da su ti instrumenti mada bili elektronski, imaš osjećaj živosti, kao da nije previše sterilno,</p>
<p>David na mobitelu</p>	<p>OFF: David kaže kako nije digitalizacija sama po sebi loša, već način na koji se ona koristi.</p>
<p>Potpis: David Rogošić</p>	<p>TON: Konstantno se želi istančat zvuk, da zvuci jako sterilno pa tako najviše i vokal, recimo korištenje auto tune i pretjerane kompresije, znači imate osjećaj da ne slušate ljudsko biće koje proizvodi zvuk nego kao da slušajte kompjuter. I tako u svakom instrumentu koji je digitalan tako da nije problem digitalizacija, problem je u čovjeku sto se uvijek oslanja na nešto lakše, a na kraju ispada gore.</p>

Fotograf Pipo dok sjedi i razgovara	OFF: Digitalizacija nije problem samo kada je u pitanju glazba, već je i uništila čar fotografije, kaže fotograf Pipo.
Potpis: Goran Pavelić Pipo Fotografija o kojoj priča	TON: Ja sam išao prema Zvečki, s fotoaparatom i kod HNK, curice na rofnahama, te tri, i jedna me zaustavi, striček striček, dajte nas slikajte s Perom. Pero je bio pas koji se onuda muvao. I striček uzme, curice se skupe, ja ih uslikam. Da ja danas to probam napraviti, pa nema šanse, već mi bi na ulici ljudi počeli govoriti ne znam, gle ovoga tu. A prije je bilo normalno ide čovjek po ulici snimiš ga, rijetko tko je imao zamjerki. Drugačije je nekako bilo. Ne znam točno kako bi riječima to izrazio, ali naprosto su se drugačije ljudi osjećali.
Đurđa dok sjedi u stanu Đurđine ruke dok objašnjava	OFF: A da su se drugačije osjećali misli i Đurđa, koja smatra da su ljudi imali veću slobodu u izražavanju nego danas.
Potpis: Đurđa Horvat	TON: Onda si ti mogao reći što hoćeš, nije bilo toliko rezanja i cenzura kao što je danas. Iako smatraju danas da ti možeš, da je sloboda govora, sloboda novinarstva, nije toliko koliko je bilo onda. Ja smatram da sam onda mogla reći sve.
Potpis: Goran Pavelić Pipo	TON: Tko je bio u to doba i tko je tam bio, imao je sreće i sad mi možemo tu jednu lijepu uspomenu samo čuvati i eventualno prenositi dalje
Poster osamdesetih Pipove fotografije David dok se smije	OFF: Osamdesete i dalje žive, neki ih pamte po najboljoj glazbi i ludoj modi, neki po Pipovim sjajnim fotografijama, a

Listanje crno bijelih slika	neki pak pronalaze inspiraciju u osamdesetima u svemu što rade.
-----------------------------	---

5. RASPRAVA I ZAKLJUČAK

Televizijska reportaža "[Osamdesete u Zagrebu](#)" istražila je ključne aspekte kulturnog i društvenog života u Zagrebu tijekom osamdesetih godina prošlog stoljeća, s posebnim naglaskom na utjecaj koji je to razdoblje imalo na današnju kulturu. Razgovor s Goranom Pavelićem Pipom, Đurđom Horvat i Davidom Rogošićem, kao i posjet muzejima i lokacijama koje su oblikovale to razdoblje, omogućio je sveobuhvatan uvid u taj period. Goran Pavelić Pipo, kulturni fotograf tog doba, igra ključnu ulogu u televizijskoj reportaži kao svjedok i kroničar kulture osamdesetih. Njegove fotografije, snimljene na kulturnim zagrebačkim lokacijama poput Zvečke, Kavkaza i Blata, pružaju vizualni dokaz o atmosferi i društvenim interakcijama tog vremena. Pipo je svojim radom uhvatio duh urbanog života, mode i glazbene scene koja je obilježila Novim valom. Đurđa Horvat, koja je odrasla u Zagrebu tijekom osamdesetih, nudi osobni pogled na svakodnevni život tog razdoblja. Njezina stajališta o bližem odnosu između glazbenika i obožavatelja te o slobodi izražavanja koju su mladi tada imali pomažu u razumijevanju kako su se kulturni i društveni uvjeti odražavali na život mladih ljudi. Njeno iskustvo također osvjetljava kontrast između tadašnjeg i današnjeg društva. David Rogošić, mladi glazbenik inspiriran osamdesetima, predstavlja most između prošlosti i sadašnjosti. Njegova fascinacija glazbom i estetikom osamdesetih pokazuje kako ovaj period i dalje utječe na nove generacije. Rogošićeva perspektiva osvježava sliku osamdesetih, naglašavajući da i danas postoji želja za ponovnim otkrivanjem umjetničkih i kulturnih elemenata iz tog razdoblja. Kroz intervju sa sugovornicima, televizijska reportaža "Osamdesete u Zagrebu" uspješno prenosi duh tog vremena na suvremenu publiku. Fotografije Gorana Pavelića Pipe, iskustva Đurđe Horvat i umjetnička inspiracija Davida Rogošića, zajedno s prikazom muzeja i promjenama na kulturnim lokacijama, omogućavaju gledateljima da steknu dublje razumijevanje o utjecaju osamdesetih na današnju kulturu i društvo. Ova reportaža čuva uspomene na jednu kulturno bogatu eru i pokazuje kako su ti elementi i dalje relevantni i inspirirajući za nove generacije.

6. POPIS LITERATURE I IZVORA

- Habuš, Ana. Subkultura mladih osamdesetih godina u Hrvatskoj prikazana u romanu "Polusan" Ratka Cvetnića. Diss. University of Rijeka. Faculty of Humanities and Social Sciences, 2016.
- Mitrović, Mia. "Znate li koji su kafići činili zlatni zagrebački trokut osamdesetih" Večernji list, 2021.
<https://www.vecernji.hr/zagreb/znate-li-koji-su-kafici-cinili-zlatni-zagrebacki-trokut-osamdesetih-1550508>
- Tenžera, Ana. "Evo zašto se 34.000 ljudi rado vraća u osamdesete u Zagrebu" Večernji list, 2011.
<https://www.vecernji.hr/zagreb/evo-zasto-se-34-000-ljudi-rado-vraca-u-osamdesete-u-zagrebu-1360913>
- Periša, Antonija. Glazba i pop kultura 80-ih u Jugoslaviji. Diss. Josip Juraj Strossmayer University of Osijek. Academy of Arts and Culture in Osijek, 2018.
- Kučković, Đenada. KULTNI FOTOGRAF KOJI JE SNIMAO ŠTULIĆA I HOURU PRIJE NEGO ŠTO SU POSTALI ZVIJEZDE 'Imam sređenu arhivu, to je bila moja ekipa, s njima sam se družio' Jutarnji list, 2018
<https://www.jutarnji.hr/scena/domace-zvijezde/kultni-fotograf-koji-je-snimao-stulica-i-houru-prije-nego-sto-su-postali-zvijezde-imam-sredenu-arhivu-to-je-bila-moja-ekipa-s-njima-sam-se-druzio-8066912>
- Tenžera, M. (2017). Studentska glasila u Hrvatskoj: studija slučaja Globala (Diplomski rad). Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti.
<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:114:839036>
- Tea B. Novi Val - The Balkan post punk that shaped one generation Slavorum, 2016
<https://www.slavorum.org/novi-val-the-balkan-post-punk-that-shaped-one-generation/>
- Perišin, Tena. *Televizijske vijesti*. 2010.
- Turković, Hrvoje. Što je reportaža. Nacrt odgovora // Zapis : bilten Hrvatskog filmskog saveza, XI (2003)

7. PRILOZI

Prilog 1. Treatment ili priprema snimanja

Novinarka: Ivana Paula Ugrina

Snimatelj: David Milošević

Osamdesete godine 20. stoljeća, kulturno su i društveno povijesno atraktivno razdoblje za prostor Hrvatske i ostatka bivše Jugoslavije. Neočekivane političke promjene i postepeno slabljenje komunizma izazvali su novi način života. Ljudi počinju preuzimati pop kulturu zapada, nositi vizualno privlačniju odjeću, slušati glazbu koja se razvija pod utjecajem poznatog „Novog vala“ da bi se kasnije poprimila izrazitu notu rock žanra kod većine bendova. Zbog tih promjena koje su utjecale na mase, a i činjenice da je značaj projekata nastalih u to vrijeme (u glazbenoj, filmskoj i tv industriji) i danas vidljiv, mnogi ih se prisjećaju s nostalgijom, ili ih iz perspektive generacije koja je došla poslije gledaju s obožavanjem. Fokus nam je na isticanju karakteristika tog razdoblja kroz razgovor s mlađim i starijim ljudima, koje s jedne strane fascinacije, a s druge uspomene vežu za to doba. Muzej osamdesetih također planiramo posjetiti kako bi nam poslužio za pokrivne kadrove.

GLAVNE TEZE PRILOGA

1. Osamdesete godine bile su obilježene kulturnom ekspanzijom, gdje su glazba, film i moda doživjeli eksploziju inovacija.
2. Tehnološki napredak, uključujući pojavu osobnih računala, videoigara i prvih mobilnih telefona, revolucionirao je svakodnevni život.
3. Pop kultura oblikovala je generacije kroz ikonične filmove i serije poput „Povratka u budućnost“ i „Ratova zvijezda“.
4. Modni trendovi tog vremena bili su prepoznatljivi po jarkim bojama i velikim ramenim jastučićima.
5. Glazba je doživjela revoluciju s dominacijom žanrova poput synth-popa i new wave.

6. Glazba osamdesetih ima veliki utjecaj na mlade danas te pronalaze inspiraciju upravo u toj glazbi.
7. Mladi danas u Zagrebu i dalje izlaze na hitove iz osamdesetih.

SUGOVORNICI

David Rogošić, 21-godišnji glazbenik, student, bivši student Muzičke akademije, zaljubljenik u osamdesete (osobito glazbu) u vezi čega je već sudjelovao kao sugovornik jednoj novinarki za studentske novine Global

Durda Horvat, 67-godišnja Zagrepčanka s Mihaljevca

Goran Pavelić Pipo, 70- godišnji kulturni fotograf koji je fotografirao poznate glumce, pjevače i sportaše prije nego što su postali poznati

PITANJA ZA SUGOVORNIKE

Pitanja za Davida Rogošića:

- Kao pripadnik generacije Z, nisi imao priliku doživjeti taj period. Odakle se onda pojavila ta fascinacija za osamdesete?
- Zašto misliš da je taj period poseban, u smislu da se spominje kao pojam u pjesmama, ljudi na društvenim mrežama komentiraju da se „živjelo punim plućima“ i slične fraze?
- Što misliš o glazbenoj sceni, je li bila uspješnija u to vrijeme, s obzirom da se ljudi vraćaju starim hitovima i nakon 40 godina, a prenosi ih i mediji poput Radija Bravo? Zbog čega to?
- Inspirira li te uz glazbu još neka ostavština iz tog vremena, nešto što bi nam mogao pokazati?
- Kakve konkretno pjesme slušaš i ima li u gradu mjesta na kojima se vrte upravo takve stvari?
- Iako nisi živio tada, uspoređujući sve što ti je kroz medije i različitu dokumentaciju prezentirano, što misliš da su prednosti/nedostatci današnjice u odnosu na osamdesete?
- Misliš li da ljudi u tvojoj blizini danas njeguju taj životni stil, po načinu odijevanja, frizurama, temama o kojima pričaju?

Pitanja za Đurđu Horvat:

- Gdje ste, ovako po sjećanju, proveli svoje dvadesete?
- Na što vas taj izraz „osamdesete“ najviše podsjeća?
- Mnogi analitičari kroz znanstvene radove i komentare danas spominju osamdesete kao vrijeme velikih promjena, prodora demokratskih misli, učestalijeg druženja i slično. Možete li reći da ste svjedočili tim promjenama i kako su se one u Zagrebu očitovale?
- Ljudi vaših godina rekli bismo, najčešće posežu za krilatocim „da je u ono vrijeme bilo bolje“ nakon što se iznerviraju kada pročitaju današnje vijesti. Mislite li da su mediji osamdesetih, koliko je bilo moguće, bili kvalitetniji nego danas? Je li to utjecalo da ljudi budu sretniji tada?
- Jeste li se zatekli na nekom koncertu grupa koje su formirale „Novi Val“ (Haustor, Idoli, Azra)? Kakva je atmosfera tada bila u gradu?
- Kako je za vas tada izgledalo traženje posla, studiranje i radno mjesto?
- Što bi ste rekli da je tada bilo posebno otežavajuće u odnosu na sve mogućnosti koje imamo danas?
- Jedna je znanstvenica svoj rad nedavno temeljila na tezi da se civilno društvo u gradu razvilo upravo 80-ih godina. Pokrenuti su značajni projekti poput Radija 101 i udruge Svarun koja se bavila raznim građanskim pravima. Možete li reći da je taj aktivizam krojió neke promjene? Fali li nam tog angažmana danas?

Pitanja za Gorana Pavelića Pipu:

- Koja su bila najpoznatija mjesta okupljanja u Zagrebu? Kako je funkcionirala žanrovska, odnosno supkulturna podjela? Što se slušalo, gledalo?
- Što su osamdesete za Vas? Zašto se danas govori s tolikom nostalgijom o tom vremenu?
- Danas se često ističe da su osamdesete bile najljepše godine. Kako bi vi opisali osamdesete? Na što Vas najviše podsjećaju?
- Mnoge od Vaših fotografija nastale su na kulturnom okupljalištu urbane mladosti blizu ondašnjeg kafića Zvečevo tj. Zvečke i Kavkaza. Tamo ste snimali brojne glazbenike, sportaše i glumce. Možete li nam ispričati kako su izgledala ta druženja?

- Izjavili ste ranije za medije da su se ljudi nekada voljeli slikavati, a da je danas to skroz drugačije. Možete li nam objasniti tu razliku?
- Fotografija se uvelike promijenila danas i sve je digitalizirano. Kako je to utjecalo na Vas?
- Radili ste, među ostalim, i u “Poletu”, za koji se i dan danas misli da je jedan od najnaprednijih oblika praćenja kulture na našim prostorima. Kakva je bila atmosfera tamo?
- Kako to da se danas toliko govori o osamdesetima, Ekranizirane su kroz Crno-bijeli svijet, Snježana Banović objavila knjigu, vi monografiju. Postoji jedan paradoks – da se s jedne strane stalno gura priča o nedemokratskom režimu do 90-e, a s druge strane govori s toliko nostalgijom o načinu mladih u to vrijeme?

SEKVENCE

Goran Pavelić Pipo pokazuje fotografije

Ljudi razgledavaju Muzej osamdesetih

Ljudi razgledavaju Muzej Novog vala

Listanje fotografija iz kataloga Gorana Pavelića Pipe

David svira na svom klaviru

Đurđa lista fotografije na mobitelu